

Dibujos por Alberto Beltrán.

See toonal see okichpiil yaajki
ichka-piyato waan-kaampa.yaajki
amo nejka yetoya iin pueblo waan
iin taakaj kwali kakiskiaaj kaan
ika ay nemi. Nokta tatayookolkaan
kaampa tapixtoya. Tatamatixtoya
waan kiwik see tayookoyalis,
waan ki-nemiliaaya teej saa
ki-chiiwas. Peewak tsajtsik,
"Jiitsa'n kwawtaj-koyoot." Jaan
amo melaan waalaaya. Ika saaj
ki-chiiwaya waan iin taakaj
kakkej waan kaawteewkej
niin-tekiw.

Yaajkej para ki-paleewiiskej iin
okichpiil waan para ki-miktiiskej
in teekwaani, waan kemaan
ajsitoj kaampa yetoya iin okich-
piil, kitatoj amo melaan katka.

Amo teey kwawtaj, koyoot waalaajka
waan iin okichpiil weewetskak
saaj, waan iin taakaj ki-yool-
nemiliijkej saa yooj kiin-
kajkayaawak, waan mo-kepkej, waan
kwalaankaa-yaajkej tech niin-teki-
paan, waan tech iin ojpa ika saaj
tsajtsik ok sepa iin okichpiil.

"Wiitsa'n kwawtaj-koyoot. Iin taakaj kakkej waan yaajkej para kitaskej kox melaan katka iin kwawtaj-koyoot. Kemaan ajsitoj kaampa yetoya iin okichpiil, kitatoj amo melaan katka. Amo melaan waalaajla iin koyoo-tee-kwaani, waan iin okichpiil weewetskak saaj. Iin taakaj ki-yool-nemiliijkej saa yooj kiin-kajkayaawak, waan mo-kwalaantiiijkej waan mo-seen-kepkej waan yaajkej kaampa yetoya niin-tekiw.

Tech iin eexpatika ya kemaan
tsajtsik iin okichpiil, amo ika
saaj ki-chiiwak. Melaan waalaajka
iin kwawtaj-koyoot. Chikaawak
tsajtsik, "Melaan wiitsa'n koyoo-
teekwaani. Aaxkaan kemaj wiitsa
melaan. Melaan ejkoko. Waan kiin-
cholooltiijtok ya nochkawaan.
Kiin-tojtokatinemi ya. Ho-kiits-
kilijj ya see waan ki-miktijj ya."
Waan iin taakaj amo ki-nel-
tokiliaayaj ok iin okichpiil,
waan amo ki-kweentaj-chiiwkej.

Amo yaajkej ok ki-paleewiitoj
por iin.kiin-kajkayaawak ojpa
waan iin kwa.taj-koyoot kiin-
mijmiktiij sekiin iin ichkamej,
waan kiin-tsajtsayaanak ok
sekiin ka ni-istiwaan, waan
kiin-kejkejtsomak ok ok sekiin,
waan iin okichpiil mo-nel-
yool-kokooj waan iliwis choogak.

Iin Okichpil Teen Tsajtsik
"Wiitsa'n Kwawtaj-koyoot."

El Muchacho que Gritó, "Coyote."

Mejicano
Zacapoaxtla - Puebla